

A lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer

Gyakran ismételt kérdések

1. Mely tanulói körre értendő az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerbe történő adatszolgáltatási kötelezettség, kikre vonatkozóan történik adatgyűjtés a programban?

Az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló országos korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerben azokra a tanulóakra vonatkozóan történik statisztikai adatgyűjtés, akik a nemzeti köznevelésről 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 37. pontja szerint lemorzsolódással veszélyeztetettek, és megfelelnek a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 44/J. § a) pontjában meghatározott szempontnak, azaz akiknél az alábbi feltételek legalább egyike vagy mindkettő teljesül:

Alapfokú nevelés-oktatás esetén

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyig számított tanulmányi átlageredménye (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) nem éri el a közepes (3) szintet;
- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyig számított tanulmányi átlaga (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) egy félév alatt 1,1 mértékben romlott.

Középfokú nevelés-oktatás esetén

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyig számított tanulmányi átlageredménye (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) nem éri el a 2,5 szintet;
- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyig számított tanulmányi átlaga (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) egy félév alatt 1,1 mértékben romlott.

A Vhr. 1. § (2) bekezdés 21. pontja, valamint a 44/J. § (1) bekezdés alapján a személyazonosításra alkalmatlan, összesített statisztikai adatokat az iskolai nevelés-oktatás ötödik-tizenkettedik évfolyamán, és a Szakképzési Hídprogramban nappali rendszerű, illetve felnőttoktatást nappali munkarend szerinti oktatásban tanulmányokat folytató tanulóakra vonatkozóan szükséges megadni.

2. Mikor kell adatokat szolgáltatni, hogyan kell értelmezni a beszámolási időszakot?

A Vhr. 26/A. § (2) bekezdése értelmében az érintett intézményeknek a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók személyazonosításra alkalmatlan, összesített statisztikai adatait az adott tanév első félévére vonatkozóan február 10-éig, az adott tanév második félévére vonatkozóan június 30-áig kell továbbítani az Oktatási Hivatal számára. Az adatokat az adatszolgáltatási időszak alatt fennálló állapot alapján szükséges megadni.

3. Egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény, EGYMI vagyunk. Bennünket is érint az adatszolgáltatás?

Igen. A Vhr. a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókra vonatkozó adatszolgáltatást valamennyi, a Vhr. 44/J. § a) pontjában meghatározott feltételnek megfelelő, 5-12. évfolyamos, nappali rendszerű, illetve felnőttoktatást nappali munkarend szerinti oktatásban tanulmányokat folytató tanulóra kiterjeszti.

4. Hogyan kell kiszámítani a közepes tanulmányi átlageredményt, illetve az 1,1 mértékű romló teljesítményt?

A tanulmányi átlageredményt a tanuló által az adott jelentési időszakban (félévben) tanult tantárgyak osztályzatainak számtani közepével kell meghatározni, egy tizedesjegyre. A tanulmányi átlageredmény meghatározásakor valamennyi, az adott félévben tanult tantárgy osztályzatát figyelembe kell venni. A tanulmányi átlageredménybe a magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése nem számít bele.

5. Lemorzsolódással veszélyeztetettnek minősül-e az a tanuló, aki év végén egy tantárgyból elégtelen minősítést kap?

Az adatszolgáltatás szempontjából azok a tanulók, akik a nemzeti köznevelésről 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 37. pontja szerint lemorzsolódással veszélyeztetettek, és megfelelnek a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 44/J. § a) pontjában meghatározott szempontnak, azaz akiknél az alábbi feltételek legalább egyike vagy mindkettő teljesül:

Alapfokú nevelés-oktatás esetén

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyre számított tanulmányi átlageredménye (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) nem éri el a közepes (3) szintet;
- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyre számított tanulmányi átlaga (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) egy félév alatt 1,1 mértékben romlott.

Középfokú nevelés-oktatás esetén

- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyre számított tanulmányi átlageredménye (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) nem éri el a 2,5 szintet;
- a félév értékelésénél, minősítésénél a tanuló egy tizedesjegyre számított tanulmányi átlaga (a magatartás és szorgalom értékelését, minősítését nem beleszámítva) egy félév alatt 1,1 mértékben romlott.

Amennyiben a tanuló egy tantárgyból elégtelen minősítést kap, de a tanulmányi átlaga alapfokú nevelés-oktatás esetén közepes (3), középfokú nevelés-oktatás esetén 2,5 felett van vagy az adott félévben az átlaga 1,1 tizednél kisebb mértékű romlást mutat, nem minősül lemorzsolódással veszélyeztetettnek.

6. Több olyan most tanított tantárgy van, amit a tanulók az előző tanévben nem tanultak. Ilyen esetben hogyan kell értelmezni a romló teljesítményt? Ezeket a tantárgyakat is bele kell számítani az átlagba?

Igen. A tanulmányi átlag kiszámításakor valamennyi - kivéve a szorgalom és a magatartás minősítését -, az adott félévben tanult tantárgy értékelését, minősítését figyelembe kell venni.

7. A középfokú intézmények 9. évfolyamán is szükséges megvizsgálni az általános iskola 8. évfolyamának átlageredményét?

Igen. A Vhr. nem tesz kivételt az évfolyamok eredményében, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló meghatározásakor és az adatok megadásakor iskolatípus váltástól függetlenül szükséges vizsgálni az átlageredményeket, így az első félévi adatszolgáltatás során az előző év végi bizonyítvány alapján számítottal kell összevetni a félévi átlagteljesítményt.

8. Intézményünkben a szakmai gyakorlati tárgyak minősítése ötfokozatú skálán, a szakmai elméleti tárgyak minősítése szöveges értékeléssel történik. Ebben az esetben hogyan kell értelmezni az átlag számítását?

Az Nkt. 54. § (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelésére - jóváhagyott kerettanterv vagy az oktatásért felelős miniszter engedélyével - az iskola pedagógiai programja a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, szöveges értékelés alkalmazását is előírhatja. Ha az iskola nem alkalmazza az (1)-(2) bekezdésben meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, vagy a szülő vagy a tanuló kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni. Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.”

A fentiek értelmében az intézmény pedagógiai programja, illetve helyi tanterve alapján szöveges értékelés esetén is meg lehet állapítani, hogy az adott értékelés milyen osztályzatnak felel meg, így a tanulmányi átlageredmény és annak romlása ebben az esetben is meghatározható.

9. Intézményünkben kizárólag szöveges értékeléssel történik a tanulók minősítése. Ebben az esetben is szükséges adat szolgáltatni? Hogyan értelmezhető ilyen esetben az átlag számítása?

Az Nkt. 54. § (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelésére - jóváhagyott kerettanterv vagy az oktatásért felelős miniszter engedélyével - az iskola pedagógiai programja a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, szöveges értékelés alkalmazását is előírhatja. Ha az iskola nem alkalmazza az (1)-(2) bekezdésben meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, vagy a szülő vagy a tanuló kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni. Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.”

A fentiek értelmében az intézmény pedagógiai programja, illetve helyi tanterve alapján szöveges értékelés esetén is meg lehet állapítani, hogy az értékelés milyen osztályzatnak felel meg, így a tanulmányi átlageredmény és annak romlása ebben az esetben is meghatározható.

10. Intézményünkben nyelvi előkészítő évfolyam is működik. A nyelvi előkészítő évfolyamok esetében is szükséges adatot szolgáltatni? Hogyan történik az átlag számítása ebben az esetben?

A Vhr. nem tesz kivételt a nyelvi előkészítő évfolyam tekintetében sem az adatszolgáltatási kötelezettség vonatkozásában, így a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók vizsgálatakor a nyelvi előkészítő évfolyamot is szükséges figyelembe venni. A nyelvi előkészítő évfolyamon elért tanulmányi átlageredmény meghatározásakor értelemszerűen csak a nyelvi előkészítő évfolyamon tanult tantárgyakat lehet beszámítani az átlageredménybe. A nyelvi előkészítő évfolyamra vonatkozóan külön szükséges adatot szolgáltatni, tekintettel arra, hogy az októberi statisztikai adatszolgáltatás során a nyelvi előkészítőt külön tanulói adatlapon kellett jelölni.

11. Az adatszolgáltatás a szünetelő jogviszonnyal rendelkező tanulókra is vonatkozik?

Nem, a szünetelő jogviszonnyal rendelkező tanulókra vonatkozóan nem kell adatot szolgáltatni.

12. Az adatszolgáltatás a vendégtanulói jogviszonnyal rendelkező tanulókra is vonatkozik?

Nem, csak azokról a tanulókról szükséges adatot szolgáltatni, akik az intézménnyel rendes tanulói jogviszonyban állnak.

13. Mit értünk az a03t01 tábla s14 sorában szereplő veszélyeztetetté vált tanulón?

Az a03t01 tábla s14 sorában szereplő veszélyeztetetté vált tanulók számát a *gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény* (a továbbiakban: *Gytv.*) alapján szükséges értelmezni. A *Gytv.* 5. § n) pontja értelmében a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A *Gytv.* 17. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkeznek:

17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptervekenység keretében [...]

c) a köznevelési intézmények.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

(3a) A jelzőrendszeri tagok a gyermek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit alkalmazva járnak el, amelyeket a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzétesz.

Az Nkt. 42. § (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

42. § (3) A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény vezetője útján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek, a kiskorú tanuló - más vagy saját magatartása miatt - súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 129. § (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik a köznevelési intézmények gyermekek veszélyeztettségével kapcsolatos feladatairól:

129. § (2) A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területén működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a gyermekek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a kormány honlapján [A gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló egységes elvek és módszertan](#) címmel módszertani útmutatót tett közzé. Az útmutató részletes szakmai tájékoztatást nyújt a veszélyeztettség felismeréséről és a köznevelési intézmények gyermekek veszélyeztettségéhez kapcsolódó teendőiről.

14. Mit értünk az 03t01 tábla s015 sorában szereplő ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett tanulón?

Ideiglenes hatályú elhelyezésre a Gytv. 72. § (1) bekezdése értelmében akkor kerülhet sor, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges. Az ideiglenes hatályú elhelyezésről a gyámhatóság, valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozattal dönt.

A Gytv. 77. § (1) értelmében a *nevelésbe vétel* célja a gyermek otthont nyújtó ellátásának és törvényes képviselőjének biztosítása, amíg a gyermek családja képessé válik a gyermek visszafogadására, vagy számára családbafogadó gyám rendelkezésére kerülhet sor, vagy megtörténik örökbefogadása, vagy amennyiben az előbbiek teljesülésére nincs lehetőség, eléri

nagykorúságát. A nevelésbe vételről a Gytv. 78. § (4) értelmében a gyámhatóság fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatban dönt.

15. A tanuló olyan tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, amely nem szerepel az a03t02 táblában. Mi a teendő ebben az esetben?

Amennyiben a tanuló olyan tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, amely nem szerepel a táblázatban, a tanulót az Egyéb tantárgy mezőben szükséges megjeleníteni. A mezőben a tanulók számát kell feltüntetni, nem a tantárgyak számát, ezért egy tanulót akkor is csak egyszer kell feltüntetni az Egyéb tantárgy mezőben, ha több, a táblázatban nem szereplő, és ezért az Egyéb tantárgyba sorolandó tárgyból kapott elégtelen osztályzatot.

16. Előfordult, hogy egy tanuló több szakmai elméleti tárgyból kapott elégtelen osztályzatot. Hogyan kell őt feltüntetni az a03t02 tábla s21 sorában?

Tekintettel arra, hogy valamennyi űrlapon, így az a03t02 adattáblában is a tanulók számát, és nem a tantárgyak számát kell feltüntetni, a tanulót akkor is egyszer szükséges megjeleníteni az a03t02 s21 sorban, ha a félévben több szakmai elméleti tárgyból is elégtelen osztályzatot kapott.

17. Az eredménytelenül teljesítő tanulók javító vizsgájára az adatszolgáltatás lezárása után, augusztus 15-e és augusztus 31-e között kerül sor. Hogyan kell érteni a tanítási év végén évvisméltésre kötelezett tanulók számának megadását az a03t03 táblázatban, ha az év végén elégtelen osztályzatot kapott tanulóknak a tanév végén, augusztusban van lehetősége javító vizsgát tenni?

Az a03t01 adattábla s09 sorában, valamint az a03t03 adattáblában azt a tanulót szükséges feltüntetni, akiről a nevelési év végén, június 15-én megállapítható, hogy nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket. Az EMMI rendelet 51. § (8) bekezdés, a 64. § (7) bekezdés a) pontja, valamint a 77. § (1) bekezdés alapján évfolyamisméltásra kötelezett a tanuló, ha:

- három tantárgynál több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, ezért nem tehet javító vizsgát;
- a nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét a tanuló igazolatlan mulasztásai miatt megtagadja, ezért a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető
- a tanulót fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltották a tanév folytatásától.

18. Intézményünkben eddig még nem történt a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó intézményi beavatkozás. Hogyan jelölhető a programban?

Amennyiben az intézmény feladatellátási helyén a beszámolási időszakban nem volt lemorzsolódás megelőzését célzó tevékenység, a felhasználónak erről is nyilatkoznia kell a programban. A nyilatkozatot a *Jelentések* menü *II. Tevékenységi adatok* lapfűlön a *Nyilatkozom, hogy a feladatellátási helyen nem történt tevékenység* gombra kattintva lehet megtenni.

19. Intézményünkben nem kizárólag a beszámolási időszakban, hanem folyamatosan zajlanak a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó intézményi tevékenységek. Hogyan jelöljük ezt a rendszerben?

Tekintettel arra, hogy a tevékenység és beavatkozás adatok a beszámolási időszakra vonatkoznak, azokat csak az adott adatszolgáltatási időszakhoz lehet rögzíteni. Amennyiben a tevékenység folyamatos, kérjük, hogy a *Tevékenység leírása* szabadszöveges részben legyen szíves jelezni.

20. Olyan tevékenységet végzünk az intézményben, amit nem találtunk meg a rendszerben a választható lehetőségek között. Hogyan jelezzük ezt az Oktatási Hivatal részére?

A rendszerben igyekeztünk általánosan megfogalmazni a tevékenységeket. Kérjük, hogy próbálja meg a lehetőségek közül a legközelebb állót kiválasztani és a *Tevékenység leírása* szabadszöveges részben legyen kedves pontosítani. Az adatszolgáltatás lezárását követően a *Tevékenység leírása* mezőben rögzített megjegyzéseket megvizsgáljuk, és a megjegyzések alapján szükség esetén bővíteni fogjuk a legördülő lista választható értékeit.